

**ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
АГЕНЦИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ ОД ЈОНИЗУЈУЋИХ ЗРАЧЕЊА И
НУКЛЕАРНУ СИГУРНОСТ СРБИЈЕ**

За период од 01.01.2017. до 31.12.2017. године

Београд, јануар 2018. године

САДРЖАЈ

1) Увод.....	3
2) Финансирање.....	5
3) Развијање организационог и оперативног функционисања Агенције	6
4) Припрема и доношење подзаконских прописа.....	7
5) Послови у области радијационе сигурности и безбедности.....	8
6) Послови у области нуклеарне сигурности и управљања радиоактивним отпадом.....	19
7) Међународна сарадња	28
8) Активности на пословима ЕУ интеграција и сарадња са Канцеларијом за европске интеграције (КЕИ).....	36

1) Увод

Агенција за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије (у даљем тексту Агенција) основана је Одлуком Владе од 18. децембра 2009. године („Службени гласник РС”, бр. 76/09 и 113/13), на основу одредби из члана 5. Закона о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 93/12), члана 43. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС“, бр. 55/2005, 71/05- исправка, 101/07,65/08, 16/11, 68/12-одлука УС, 72/12 и 7/14-одлука УС и 44/2014) и члана 9. Закона о јавним агенцијама („Службени гласник РС“, бр. 18/05 и 81/05).

Агенција је основана ради обезбеђивања услова за квалитетно и ефикасно спровођење мера заштите од јонизујућих зрачења и мера нуклеарне сигурности при обављању радијационих делатности и нуклеарних активности као самостална регулаторна организација која врши јавна овлашћења у складу са законом. На оснивање, правни положај и финансирање Агенције примењују се одредбе закона којим се уређују јавне агенције.

Надлежности Агенције на пословима спровођења мера заштите од јонизујућих зрачења и мера нуклеарне сигурности, односно поверени послови које обавља, утврђене су Законом о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности (члан 6.), а једно од најважнијих овлашћења од значаја за спровођење Закона је доношење подзаконских прописа (правилници, програми, упутства) којима ће се омогућити потпуна примена Закона од стране институција које обављају радијационе и нуклеарне делатности односно послове заштите од зрачења.

Послови Агенције. Агенција је надлежна да:

- 1.) доноси подзаконске прописе за спровођење закона којим се уређује заштита од јонизујућих зрачења и нуклеарна сигурност;
- 2.) доноси Програм систематског испитивања радиоактивности у животној средини;
- 3.) доноси Програм за допунско обучавање и оспособљавање професионално изложених лица и лица одговорних за заштиту од јонизујућих зрачења;
- 4.) доноси Програм за правовремену најаву акцидента;

- 5.) припрема предлог Програма радијационе сигурности и безбедности, Програма нуклеарне сигурности и безбедности и Програма управљања радиоактивним отпадом;
- 6.) припрема предлог Плана за деловање у случају акцидента;
- 7.) израђује упутства и процедуре потребне за спровођење мера радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности;
- 8.) издаје, продужава и одузима лиценце за обављање радијационе делатности и нуклеарне активности;
- 9.) издаје и одузима дозволе за промет радиоактивних и нуклеарних материјала;
- 10.) издаје, продужава и одузима решења правним лицима или предузетницима за обављање послова заштите од јонизујућих зрачења, радијационе делатности или нуклеарне активности;
- 11.) издаје потврде о евидентирању извора јонизујућих зрачења;
- 12.) издаје сертификате одговорним лицима за заштиту од јонизујућих зрачења;
- 13.) води регистар пријава и издатих лиценци, дозвола, решења, потврда о евидентирању и сертификата;
- 14.) води централне евиденције о нуклеарним објектима, нуклеарним материјалима и радиоактивном отпаду и контрола евиденција које воде корисници;
- 15.) формира и одржава базе података (централни регистар) о изворима јонизујућих зрачења и корисницима тих извора, професионално изложеним лицима, као и о другим подацима од значаја за заштиту од јонизујућих зрачења, радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност;
- 16.) прати обим и промену нивоа радиоактивности и оцењује њен утицај на становништво и животну средину и с тим у вези налагање спровођења потребних мера и праћење њиховог извршавања;
- 17.) објављује годишњи извештај о нивоу излагања становништва јонизујућим зрачењима у Републици Србији;
- 18.) врши контролу испуњености услова на основу којих су издате лиценце, дозволе и решења из става 1. подтач. 8), 9) и 10) ове тачке;
- 20.) обезбеђује јавност у раду на спровођењу закона и у поступку доношења подзаконских прописа;
- 21.) доставља средствима јавног информисања, надлежним државним органима и Међународној агенцији за атомску енергију информације од значаја за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност;
- 22.) остварује сарадњу са надлежним државним органима из свог делокруга;

самостално или у сарадњи са надлежним државним органима остварује сарадњу са Међународном агенцијом за атомску енергију и другим међународним телима и надлежним органима других држава у вези са спровођењем закона;

23.) даје мишљење на захтев надлежних државних органа у вези са приступањем међународним конвенцијама и другим споразумима у области радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности;

24.) обавља и друге послове утврђене законом.

Послове под бројем: 1), 2), 3), 4), 8), 9), 10), 11), 12), 13), 14), 15), 16) и 20) Агенција врши као поверене послове.

2) Финансирање

Средства за рад и развој Агенције обезбеђују се из буџета Републике Србије и, повремено, донација (које представљају учешће у трошковима одржавања семинара, обука, радионица итд.- које организује Агенција).

Законом о буџету Републике Србије за 2017. годину ("Службени гласник РС" број 99/16) , Закључком Владе 05 број 401-927/2017 од 03.фебруара 2017.године, Решењем о употреби средстава буџетске резерве („Службени гласник РС“ 65/17 и 67/17.), Законом о изменама и допунама Закона о Министарствима („Службени гласник РС“ 62/17) и Закључком Владе 05 број 401-8609/2017 од 14. септембра 2017.године, са раздела 55-Министарство заштите животне средине, Програм 0404 – Управљање заштитом животне средине, Функција 560 – Заштита животне средине неklasификоване на другом месту, Програмска активност/пројекат 0005 – Подршка раду Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије, Економска класификација 451 – Субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама, опредељена су средства за финансирање рада Агенције у износу од 100.000.000,00 динара (од чега је 51.000.000,00 динара пренет са претходног Министарства пољопривреде и заштите животне средине).

Агенција у 2017. години није остварила сопствене приходе, у складу са изменама и допунама Закона о заштити од јонизујућих зрачења и нуклеарној сигурности Србије („Службени гласник РС“, број 36/09 и 93/12).

У области финансија у 2017. години извршени су редовни послови израде следећих аката:

1. Финансијског плана за 2017. годину, на који је Влада дала сагласност
2. Завршног рачуна за 2016. годину
3. Финансијског извештаја за 2016. годину, на који је Влада дала сагласност
4. Плана набавки за 2017. годину

У 2017. години Агенција за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије спровела је једну велику јавну набавку и то Јавна набавка услуга испитивања радиоактивности у животној средини-мониторинг, за период 01.07. - 31.12.2017. године, као и следеће јавне набавке мале вредности:

- Набавка софтвера за увођење DMS (Document Management System) за канцеларисјко и архивско управљање пословном документацијом
- Услуга техничке проспекције објеката у циљу смањења високих концентрација радона
- Радови на уградњи интегралне заштите, видео надзора и алармних система.

3) Развијање организационог и оперативног функционисања Агенције

На дан 31.12.2017. године Агенција имала укупно 24 запослена (23 на неодређено време и један на одређено време по посебној одлуци Владе). Према Одлуци Владе о максималном броју запослених на неодређено време у систему државних органа, систему јавних служби,

систему Аутономне покрајине Војводине и систему локалне самоуправе за 2015. годину, од 8. децембра 2015. године, („Службени гласник РС“, број 101/15), број одобрених запослених у Агенцији је 24.

У току 2017. године одржане су 3 седнице Управног одбора Агенције (у даљем тексту: УО) и то:

1.) I седница УО одржана је 27.02.2017. године

- Усвојен је Финансијски план Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нукларну сигурност Србије за 2017. Годину
- усвојен је Програм рада Агенције за 2017. Годину
- усвојен је завршни рачун и финансијски извештај Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нукларну сигурност Србије за 2016. годину
- усвојен је Годишњи извештај о раду за 2016. годину
- потврђена је Одлука директора Агенције о усвајању извештаја пописне комисије за 2016. годину

2.) II седница УО одржана електронским путем је 08.05.2017. године

- Усвојен је План набавки за 2017. годину.

3.) III седница УО одржана је 21.12.2017. године

- Донета је Одлука о усвајању Правилника о гранцама сдржаја радионуклида у води за пиће, животним намирницама, сточној храни, лековима, предметима од опште употребе, грађевинском материјалу и другој роби која се ставља у промет
- Донета је Одлука о усвајању Правилника о изменама и допунама правилника о коришћењу службених мобилних телефона у Агенцији за заштиту од јонизујућих зрачења и нукларну сигурност Србије

4) Припрема Нацрта новог закона у области радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности и доношење подзаконских прописа

Припрема Нацрта новог закона у области радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности, као и подзаконских прописа у складу са важећим Законом о заштити од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност, је обављана континуирано током 2017. године у

оквиру редовних активности Сектора за стручни надзор и контролу рада носилаца лиценци и овлашћења, правно-финансијске, опште и послове јавних набавки, у сарадњи са Сектором за радијациону сигурност и безбедност и Сектором за нуклеарну сигурност и безбедност Агенције. Највећи изазови код припреме новог закона, јесу обезбеђивање независног положаја Агенције, оптималног броја административних и стручних капацитета, адекватног буџета неопходног за рад Агенције, и организационог укључивања надлежних инспекција у састав Агенције. Агенција координира и у потпуности спроводи јавност у процесу рада на прописима, позивајући на сарадњу стручне установе и оператере чија делатност обухвата заштиту од јонизујућих зрачења, радијационе и нуклеарне делатности и активности. Предлог нацрта новог Правилника о границама садржаја радионуклида у води за пиће, животним намирницама, сточној храни, лековима, предметима опште употребе, грађевинском материјалу и другој роби која се ставља у промет је био доступан стручној и широј јавности путем организовања састанака, консултација са представницима исте, као и постављањем на сајт Агенције, који се редовно ажурира.

5) Послови у области радијационе сигурности и безбедности

Према плану и програму рада за 2017. годину, у Сектору за радијациону сигурност и безбедност, рад се одвијао у оквиру две групе и то:

а) Група за мониторинг и спремност за одговор на акцидента

Спроведена је Јавна набавка за пружање услуга „Систематско испитивање радиоактивности животне средине за 2017. годину“ у складу са Правилником о утврђивању Програма систематског испитивања радиоактивности животне средине.

Посао мерења радиоактивности у животној средини у Србији добиле су по партијама (ваздух-падавине-југ Србије локације на којима се дејствовало муницијом са осиромашеним уранијумом; храна и млеко, речна –пијаћа вода-радон) овлашћене институције за мерења у оквиру мониторинга (Институт Винча, Лабораторија „Заштита“; ИМРС „др Драгомир Карајовић“; ПМФ Нови Сад).

Извршена је евалуација података за Извештај о нивоу излагања становништва јонизујућим зрачењима за 2016.годину. Сви резултати мерења радиоактивности за 2016.годину, као и за претходне године су објављени на web страници Агенције.

Спроведене су јавне набавке мале вредности за пружање услуга:

-Техничка анализа и мерна перспекција објеката у циљу смањења високих концентрацију радона.

Као и набавке на које се Закон о јавним набавкама не примењује

-Прикупљање података о производном процесу, садржају радионуклида у материјалима који се користе и процени изложености радника и становништва у одабраној делатности са НОРМ материјалима

-Прикупљање података о садржају радона у пијаћој води у циљу планирања и спровођења мониторинга радона у пијаћој води на територији Републике Србије

-Прикупљање података о садржају радионуклида у материјалима, количини материјала и процени изложености становништва на локацији на којој је утврђена ситуација постојеће изложености зрачењу Национални Програм мерења радона у Србији

Агенција је у оквиру планираних активности према Програму мерења радона у Србији спровела набавку која се односила на техничку анализу и мерну перспекцију објеката у циљу смањења високих концентрацију радона. Циљ ове активности био је да се нашим грађанима у чијим су кућама измерене високе концентрације радона саветодавно и стручно помогне у начинима смањења високих концентрација. Стручни тимови извршили су поновна мерења концентрације радона у 20 издвојених објеката, као и детаљне грађевинске анализе објеката, са циљем да се, пре свега, открије извор радона у сваком предметном објекту, као и да се предложи грађевинско решење које би сходно постојећим методологијама смањило високе концентрације радона. Грађани, на чијим се објектима радило, добили су извештај о начинима поступања у циљу смањења концентрације радона у њиховим кућама и становима.

- Учешће у вежбама Међународне агенције за атомску енергију МААЕ у оквиру јединственог система за размену информација у случају акцидента:

Вежба ConvEx-2a одржана је 18.03.2017. године, са циљем провере контакт детаља и могућности приступа USIE сајту од стране пријављених на сајт.

Вежба ConvEx-1c одржана је 25.04.2017. године, са циљем провере могућности приступа администратора у организацији USIE сајту.

Агенција је 21. и 22. јуна 2017.године узела учешће у међународној вежби Emergency Response Exercise ConvEx-3 (2017) IAEA, чији је циљ провера националних система за одговор у случају нуклеарног или радиолошког акцидента, а основни сценарио вежбе био је заснован на симулацији нуклеарног акцидента у нуклеарној електрани „Пакш“ у Мађаској. Вежба се одвијала у координацији Републичког штаба за ванредне ситуације и Агенције, као и других институција Републике Србије, односно Министарства спољних послова, Министарства пољопривреде и заштите животне средине, Министарства просвете, науке и технолошког развоја, Министарства здравља, Министарства одбране, Републички хидрометеоролошки завод, као и представника стручних институција.

Циљ овакве вежбе је да унапреди сарадњу између држава и међународних организација током ванредне ситуације, омогући брзу размену информација, испита механизме пружања међународне помоћи и механизме информисања јавности. Вежба је укључила непрекидно дежурство, како у Агенцији тако и у другим институцијама које су учествовале у вежби. Током свих 36 часова вежбе запослени у Агенцији као и други органи који су учествовали у вежби примали су и обрађивали информације, вршили анализе, припремали обавештења и прописивали мере заштите становништва на начин на који би се то вршило и у случају да се акцидент заиста и догоди. Према Нацрту Уредбе о утврђивању Плана за деловање у случају акцидента, која се тренутно налази у процедури за усвајање од стране Владе Републике Србије, Агенција, која је заступљена у Штабу за ванредне ситуације, у оквиру својих надлежности, стручно координише процедурама одговора на радиолошки и нуклеарни акцидент у Републици Србији.

- Учешће у изради документа Процена угрожености Републике Србије од елементарних непогода и других несрећа

Представници Агенције, као руководиоци радне подгрупе 11, били су одговорни за израду процене угрожености Републике Србије од елементарних непогода и других несрећа - Нуклеарни и радиолошки

акциденти, сходно важећој методологији израде. На документу се радило у сарадњи са Сектором за ванредне ситуације, Управом за управљање ризиком, као и представницима министарства заштите животне средине, министарства просвете, науке и технолошког развоја, министарства здравља, као и представницима овлашћених институција у области заштите од јонизујућих зрачења и нуклеарне сигурности и безбедности Институт за нуклеарне науке „Винча“ и ЈП „Нуклеарни објекти Србије“.

Задатак Радне подгрупе био је да изврши идентификацију опасности од нуклеарног и радиолошког акцидента, предложи сценарио највероватнијег нежељеног догађаја и нежељеног догађаја са најтежим могућим последицама како би се до краја 2017. године израдио документ Националне процене угрожености територије Републике Србије од нуклеарног и радиолошког акцидента. Сходно задатку, Радна подгрупа је донела одлуку да се сценарији односе на:

- сценарио 1: Највероватнији нежељени догађај (акцидент са опасним извором зрачења, изгубљеним или пронађеним на локацији која се не може предвидети)
- сценарио 2: Нежељени догађај са најтежим могућим последицама (прекогранично ширење радиоактивности као последица акцидента на нуклеарној електрани „Пакш“ - резултати међународне ConvEx-3 (2017) вежбе)

- Редовни и ванредни сервиси на мерним станицама Система правовремене најаве акцидента

Извршено је више интервенција на опреми у оквиру система правовремене најаве радијационог акцидента, а у циљу стабилног рада и преноса података који се налазе доступни на сајту агенције.

Током протеклог периода настављено је редовно достављање података европској мрежи за размену података EURDEP (European Radiological Data Exchange Platform).

- Израда процене угрожености здравља људи и животне средине
- Израда процена угрожености здравља људи и животне средине у процесу производње у коме се користе сировине са већим садржајем природних радионуклида- 4 корисника.
- Деконтаминација старог погона фосфорне киселине

Донето је решење којим се утврдило да је предузеће „Еликсир“ д.о.о., у целости поступило по решењу Агенције број 532-01-00642/2014-01/2, од 26. 07. 2017. године, за обављање послова деконтаминације старог погона фосфорне киселине која се налази на катастарској парцели број 6915/37 КО Шабац, у пословном кругу предузећа, према Пројекту мера радијационе сигурности и безбедности - деконтаминације старог погона фосфорне киселине.

- Израђен је нови Правилник о границама садржаја радионуклида у води за пиће, животним намирницама, сточној храни, лековима, предметима опште употребе, грађевинском материјалу и другој роби која се ставља у промет, којим се врши транспозиција захтева ЕУ Директиве 2013/51 о утврђивању захтева за заштиту здравља становништва од радиоактивних супстанци у води намењеној за људску потрошњу.
- Рад на усклађивању Правилника са директивама ЕУ (Директиве 59/2013):
  - Правилник о контроли радиоактивности роба при увозу, извозу и транзиту („Службени гласник РС“, број 44/11)
  - Правилник о мониторингу радиоактивности („Службени гласник РС“, број 97/11)
- Рад на допуни Уредбе о утврђивању Плана за деловање у случају акцидента .
- Учешће у изради предлога плана рада Републичког штаба за ванредне ситуације за 2018.годину.
- Текуће консултације у вези контроле радиоактивности роба на граници.
- Запослени у Групи учествовали су у експертским мисијама у оквиру пројекта имплементације ТАИЕХ активности – Процене доза за појединце из становништва у складу са захтевима члана 66. Директиве Савета 2013/59/Еуратом, 03-10. јул 2017. године

б) Група за радијациону сигурност и послове лиценцања

У току 2017. године израђено је укупно 2035 докумената од којих је 1515 управних аката.

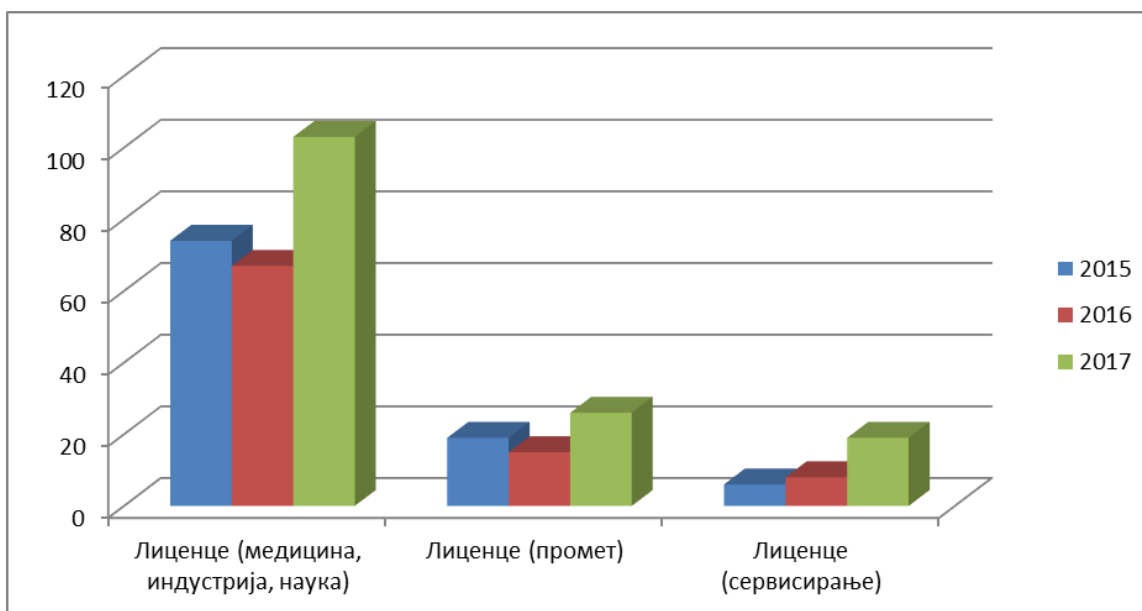
Преглед докумената припремљених за потпис у Групи за радијациону сигурност и послове лиценцања за 2017. годину дат је у Табели 1.

Табела 1. Упоредни преглед издатих докумената – 2017. година

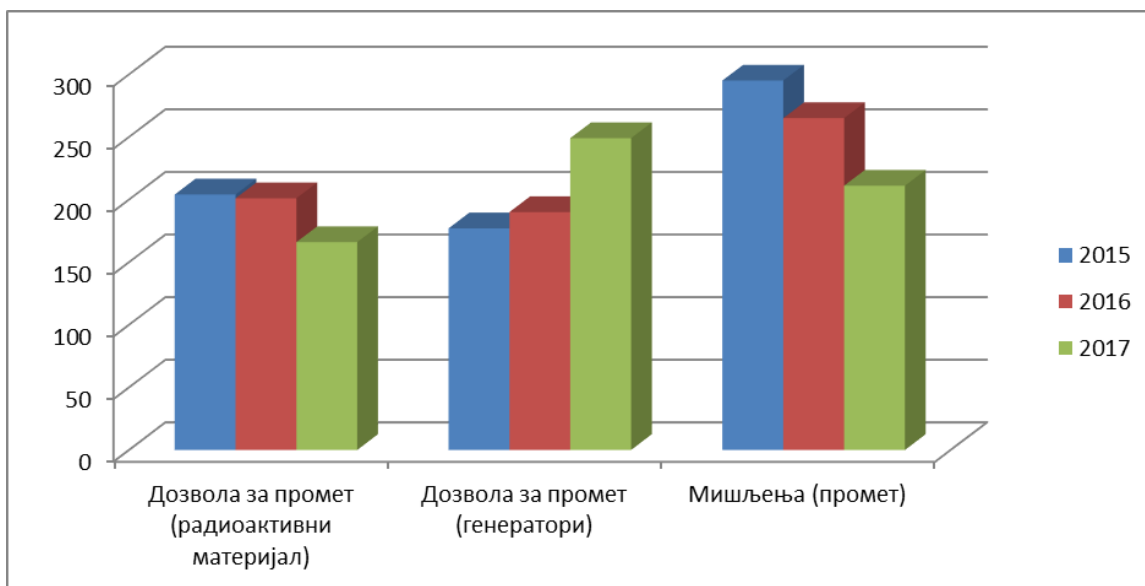
Врста документа	Број издатих докумената
Лиценца за обављање радијационе делатности	103
Лиценца за обављање радијационе делатности промета извора јонизујућих зрачења	26
Лиценца за обављање радијационе делатности сервисирања извора јонизујућих зрачења	19
Измена и допуна лиценце за обављање радијационе делатности промета извора јонизујућих зрачења и сервисирања извора јонизујућих зрачења	17
Решење којим се одобрава коришћење извора јонизујућих зрачења	244
Овлашћење за обављање послова из области заштите од зрачења	34
Сагласност за постављање и пробни рад извора јонизујућих зрачења	227
Измена и допуна лиценце за обављање радијационе делатности (осим сервисирања и промета)	19
Измена и допуна решења којим се одобрава коришћење извора јонизујућих зрачења	40
Решења о одбацивању захтева	-
Потврда о евидентирању извора јонизујућих зрачења	4
Измена потврде о евидентирању извора јонизујућих зрачења	4
Решење о укидању решења којим се одобрава коришћење извора јонизујућих зрачења	18
Решење о укидању сагласности на пројекат мера радијационе сигурности и безбедности за постављање и пробни рад	-
Решење о измени сагласности на пројекат мера радијационе сигурности и безбедности	3
Закључак о прихватању жалбе	-
Обустављање захтева	4
Сертификат за лице одговорно за спровођење мера заштите од јонизујућих зрачења	3
Решење о одбијању захтева	-
Решење о измени овлашћења за обављање послова из области заштите од зрачења	3
Решење о издавању дозволе за промет радиоактивног материјала	166

Решење о издавању дозволе за промет уређаја који производе јонизујућа зрачења	249
Решење о издавању дозволе за промет деутеријума и његових једињења	13
Дозвола за транспорт опасне робе у складу са Законом о транспорту опасне робе („Службени гласник РС“, бр. 104/16)	322
Мишљења према Одлуци о одређивању робе за чији је увоз, извоз, односно транзит прописано прибављање одређених исправа („Сл. гласник РС“, бр. 32/15) – тарифна ознака 90022 90 00 00	211
Разни дописи	306
УКУПНО:	2035

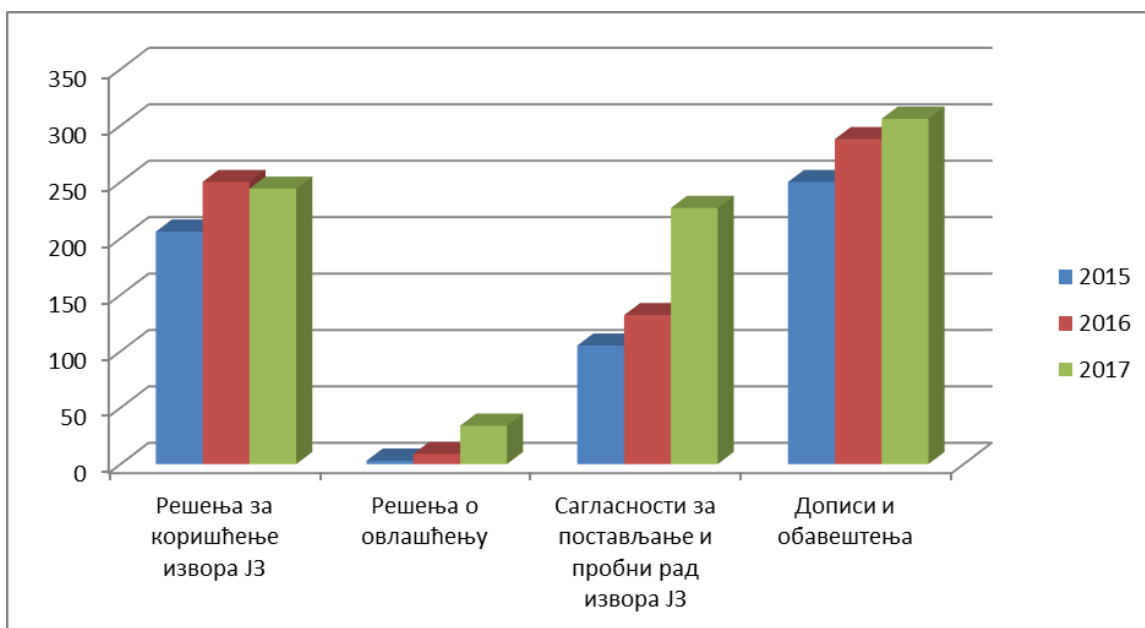
На графицима је дат упоредни преглед докумената израђених у Групи за радијациону сигурност и послове лиценцирања за 2015, 2016 и 2017. годину.

Слика 1. Издате лиценце за обављање радијационе делатности у претходне три године

Слика 2. Издате дозволе за промет извора јонизујућих зрачења у претходне три године

Слика 3. Издата решења, сагласности, дописи и обавештења у претходне три године

У току 2017. године Група за радијациону сигурност и послове лиценцирања је значајно подигла ниво регулаторне контроле у погледу достављања информација о извршеном промету извора јонизујућих зрачења, о заменама извора јонизујућих зрачења код носилаца лиценце

за обављање радијационе делатности, као и о намерама набавке и коришћења извора јонизујућих зрачења. Достављено је укупно 33 обавештења за укупно 557 извора.

Група за радијациону сигурност и послове лиценцирања је почетком 2017. године упутила захтев Министарству заштите животне средине за вршење ванредног инспекцијског надзора код правних лица или предузетника за које постоје сазнања да обављају радијациону делатност сервисирања извора јонизујућих зрачења и радијациону делатност у стоматологији, без претходно прибављеног одобрења Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије, супротно члановима 2. ст. 1. и 30. ст. 2. Закона о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 93/12). Након обављеног инспекцијског надзора Министарство заштите животне средине је доставило извештаје о контроли нерегистрованих субјеката, бр. 532-01-00454/2017-02 и 532-01-00455/2017-02 од 18.5.2017. године.

Законом о транспорту опасне робе („Службени гласник РС“, бр. 104/16), од 1. јануара 2017. године Агенција за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије је преузела надлежност за издавање дозвола за обављање транспорта опасне робе класе 7 ADR/RID/ADN. У складу са тим Група за радијациону сигурност и послове лиценцирања је израдила образац захтева за добијање дозволе за транспорт и списак потребне документације у складу са регулаторним оквиром из ове области. У 2017. години Група за радијациону сигурност и послове лиценцирања је издала укупно 322 дозволе за транспорт наведене робе. Издато је укупно 28 дозвола за виšekратни транспорт и 294 дозволе за појединачни транспорт, на основу члана 7. ст. 1, 4, 7. и 8. Закона о транспорту опасне робе. У 2017. години Агенција за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије је примила укупно 117 обавештења о транспорту на основу члана 8. ст. 7. и 8. наведеног закона.

Запослени у Групи за радијациону сигурност и послове лиценцирања учествовали су у експертским мисијама у оквиру пројекта „PLAC II – Правна подршка преговорима“ у склопу активности за усаглашавање са правним тековинама Европске уније, и то првенствено са Директивом Савета 2013/59/Евроатом од 5. децембра 2013. године којом се утврђују основни сигурносни стандарди за заштиту од опасности које потичу од излагања јонизујућем зрачењу

- Прва мисија је одржана у периоду од 9. до 13. јануара 2017. године у сарадњи са експертом Костасом Хурдакисом из Комисије за

атомску енергију Грчке (GAEC). Резултата ове мисије је израђен Водич за лиценцирање радијационих делатности у области индустријске радиографије.

- Друга мисија је реализована у периоду од 17. до 21. јула 2017. године у сарадњи са експертом Сорином Репановићем из Румуније са темом безбедности радиоактивних извора. Резултат ове мисије је израђен нацрт Правилника за безбедност радиоактивних извора.

- Трећа мисија је реализована у периоду од 18. до 22. септембра 2017. године поново са експертом Костасом Хурдакисом. Ова активност је обављена у сарадњи са Министарством заштите животне средине које је надлежно за вршење инспекцијског надзора у области заштите од јонизујућих зрачења. Тема мисије је била израда плана инспекцијског надзора за 2018. годину. Током мисије је извршена процена радијационог ризика према одобреним радијационим делатностима у Републици Србији, као и ревизија постојећих контролних листа у складу са Законом о инспекцијском надзору („Службени гласник РС“, бр. 36/15). Израђени су Водич за израду плана инспекцијског надзора и Модел извештаја о извршеном инспекцијском надзору. Након наведене мисије организован је састанак са свим инспекторима за заштиту од јонизујућих зрачења ради њиховог упознавања са резултатима наведене активности.

- Четврта мисија је реализована у периоду од 16. до 27. октобра 2017. године у сарадњи са експертом Дејаном Трифуновићем из Хрватске са темом регулаторне контроле високоактивних затворених извора јонизујућих зрачења (HASS) и увођења ограничења дозе (Dose Constraints) као водича за оптимизацију излагања лица при обављању радијационих делатности. Резултат наведене активности су израђени нацрт Водича за управљање високоактивним затвореним изворима и нацрт Методологије за успостављање ограничења дозе за професионално изложена лица, становништво, неговатеље, лица која помажу и добровољце према члану 6. Директиве 2013/59/Евроатом.

в) Заједничка активност Сектора за радијациону сигурност и безбедност

- У октобру 2017. године радници Групе за радијациону сигурност и послове лиценцирања су учествовали у заједничкој акцији Министарства животне средине у Управе царина у обиласку граничних прелаза Републике Србије са циљем увида у опрему, стање опреме и процедуре које се користе за контролу радиоактивности роба, као и за

спречавање недозвољеног промета радиоактивних и нуклеарних материјала. Посете су обављене ГП Батровци (друмски), ГП Шид (железнички), Аеродром „Никола Тесла“, DHL Нови Бановци, ГП Хоргош (друмски), ГП Суботица (железнички) и ГП Келебија (друмски).

- Стручно усавршавање запослених у Сектору

Стручно усавршавање запослених у Сектору за радијациону сигурност и безбедност одвијало се кроз учешће на скуповима у организацији Међународне агенције за атомску енергију и Европске комисије. Радници Групе за радијациону сигурност и послове лиценцирања су учествовали на следећим скуповима:

1. 30. јануар-3. фебруар 2017. године – Technical Meeting on the Revision of the IAEA Regulations for the Safe Transport of Radioactive Material (SSR-6) and the Associated Advisory Material, Беч, Аустрија
2. 27-28. јун 2017. године – Final Workshop on the Transposition of the Basic Safety Standards Directive (2013/59/Euratom), Брисел, Белгија
3. 12-13. јул 2017. године – 34th Meeting of the Transport Safety Standards Committee, Беч, Аустрија
4. 10-21. јул 2017. године – Regional Workshop: Drafting School for Regulations, Беч, Аустрија
5. 28-31. август 2017. године – Interregional Meeting on the Transport Safety Standards and Processes for Radioactive Sources, Беч, Аустрија
6. 11-15. септембар 2017. године – Workshop on Regulatory Enforcement and Inspection, Виљнус, Литванија
7. 2-6. октобар 2017. године – Regional Workshop on the Implementation of the International Radioactive Material Transport Requirements, Слијема, Малта
8. 2-3. новембар 2017. године – 20th Meeting of the Heads of European Radiological protection Competent Authorities (HERCA), Копенхаген, Данска
9. 25-27. новембар 2017. године – Workshop on Derivation of Specific Clearance Levels for Materials that are Suitable for Disposal in Landfills – Беч, Аустрија
10. 5-6. децембар 2017. године – National Network of the Point-of-Contacts to the IAEA's Incident and Trafficking Database (ITDB), Подгорица, Црна Гора

11. 8-12 мај 2017. године -Meeting on Emergency Preparedness Response (EPR) for predisposal and disposal SRS and DSRS facilities, Атина, Грчка
12. 27-30.јун 2017. године- Workshop on Notification, Reporting and Requesting Assistance, Беч, Аустрија
13. 24-26 јули 2017. године-Regional Workshop on Establishing National Dose Registries and the ORPAS Methodology, Vienna, Austria
14. 7-29.октобра 2017. године - Regional Training Course on Radiation Emergency Management for European Member States, Тајскирхен, Беч, Аустрија
15. 27-30 новембар 2017. године- Regional Workshop on Assessment and Prognosis during a Nuclear or Radiological Emergency, Беч. Аустрија
16. 5-9 јун 2017. године-Interregional Training Course on Inventory Verification and Records Keeping, Хавана, Куба
17. Учешће на XXIX Симпозијуму Друштва за заштиту од зрачења СЦГ са следећим стручним радовима:
  - Радијациони ризик: Славица Ивковић, Александар Жигић, Јасминка Јоксић;
  - О границама садржаја радионуклида у храни и храни за животиње у нормалним условима: Славица Ивковић, Ведрана Вулетић, Маја Еремић-Савковић;
  - Архуска конвенција као путоказ за заштиту од јонизујућих зрачења помоћу слободног приступа информацијама: Александар Жигић, Славица Ивковић.

б) Послови у области нуклеарне сигурности и управљања радиоактивним отпадом

Током 2017. године у Сектору за нуклеарну сигурност и безбедност рад се одвијао у оквиру две групе и то:

а) Група за нуклеарну сигурност и управљање РАО

У току 2017. године у Групи за нуклеарну сигурност и управљање РАО рађено је на следећим групама активности:

1. Израда законских и подзаконских аката

Током 2017. године настављен је, у сарадњи са Сектором за стручни надзор и контролу рада носилаца лиценци и овлашћења, правно-финансијске, опште и послове јавних набавки и Сектором за радијациону сигурност и безбедност, рад на изради предлога новог закона који ће регулисати област радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности, као и на ревизији постојећих правилника.

Дана 25. новембра 2017. године („Службени гласник РС – Међународни уговори“ бр. 10/2017), ступили су на снагу Закон о потврђивању Конвенције о сигурности управљања истрошеним горивом и о сигурности управљања радиоактивним отпадом и Закон о потврђивању Конвенције о нуклеарној сигурности, који су припремљени у Сектору за стручни надзор и контролу рада носилаца лиценци и овлашћења, правно-финансијске, опште и послове јавних набавки Агенције. На тај начин су створени услови да наша земља постане уговорна страна ове две Конвенције. Народна скупштина је ове Законе донела 8. новембра 2017. године а потврђени су Указом председника Републике од 10. новембра 2017. године. Дана 18. децембра 2017. године Република Србија је положила ратификационе инструменте за Конвенцију о сигурности управљања истрошеним горивом и о сигурности управљања радиоактивним отпадом и Конвенцију о нуклеарној сигурности. У складу са чланом 43. Конвенције о сигурности управљања истрошеним горивом и о сигурности управљања радиоактивним отпадом и чланом 34. Конвенције о нуклеарној сигурности, депозитар је генерални директор Међународне агенције за атомску енергију.

Нацрт Закона о потврђивању Додатног протокола уз Споразум о гаранцијама у вези са Уговором о неширењу нуклеарног оружја је припремљен у Сектору за стручни надзор и контролу рада носилаца лиценци и овлашћења, правно-финансијске, опште и послове јавних набавки Агенције и тренутно је у процедури прибављања мишљења у Министарству просвете, науке и технолошког развоја.

У току 2017. извршено је ажурирање упутстава за лиценцирање нуклеарних активности у складу са новим Законом о општем управном

поступку. Сва упутства су доступна на интернет презентацији Агенције.

Током трећег тромесечја 2017. године вршене су активности везане за имплементацију и усклађивање са одредбама Закона о тајности података и класификацији поверљивих докумената које поседује Агенција.

2. Издавање лиценци за обављање нуклеарних активности и контрола испуњености услова на основу којих су лиценце издате

Одржано је неколико састанака са представницима ЈП „Нуклеарни објекти Србије“ у вези издавања Лиценце за коришћење складишта радиоактивног отпада - хангара Х3 са коришћењем спремишта радиоактивног отпада Х0, затим за коришћење безбедног складишта извора зрачења као и за издавање Лиценце за пробни рад Постројења за прераду отпада. Такође, одржано је и неколико састанка у вези активности које се обављају у оквиру издате Лиценце за трајни престанак рада хангара Х1, Х2 и њихове околине.

Агенција је сходно члану 6., став 1, тачка 19. Закона о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности („Сл. гласник РС“ бр 36/09 и 93/12), 25.04.2017. године извршила контролу испуњености услова на основу којих су ЈП „Нуклеарни објекти Србије“ издате лиценце за обављање нуклеарних активности. На основу извршене контроле испуњености услова утврђене су неправилности и недостаци у раду о којима је носилац лиценце обавештен дописом.

3. Евиденција радиоактивног отпада

У току јануара и фебруара 2017. године прибављени су подаци о генерисаном радиоактивном отпаду у 2016. години од свих носилаца лиценце за обављање радијационе делатности који поседују изворе зрачења са циљем да се на основу добијених информација направи анализа генерисаног отпада.

4. Посебне активности у вези са сигурношћу и безбедношћу нуклеарних објеката и нуклеарних материјала, Safeguards и Додатни протокол

Током 2017. године, настављен је рад на евиденцији и пријављивању нуклеарних материјала и друге активности везане за инспекцијску контролу МААЕ као и обилазак локација и институција на којима се налази нуклеарни материјал.

У првом тромесечју 2017. године, на иницијативу Министарства унутрашњих послова, одржани су прелиминарни састанци релевантних институција с циљем јачања капацитета за нуклеарну форензику у Србији. Након спровођења интерног истраживања утврђени су тренутни капацитети којима се располаже као и потребе за унапређењем и даљим развојем како научне базе, тако и примене нуклеарне форензике у пракси.

Safeguards инспекција Међународне агенције за атомску енергију обављена је у периоду од 7-9. новембра 2017. Током инспекцијске посете верификовано је стање нуклеарних материјала на локалитету „Винча“ и на другим локацијама у Београду, Новом Саду и Зрењанину. Сви извештаји, према Споразуму о гаранцијама у вези са Уговором о неширењу нуклеарног оружја, достављени су МААЕ. У процесу верификације нису регистроване неправилности.

Настављене су активности везане за припрему иницијалне декларације за Додатни Протокол уз Споразум о примени гаранција.

Током 2017. урађен је превод документа Интегрисаног плана подршке нуклеарној безбедности у Србији (енг. Integrated nuclear security support plan - INSSP) и припрема документа за његово званично потврђивање од стране Владе Републике Србије.

У другој половини 2017. у сарадњи са Управом Царина и Инспекцијом за заштиту од јонизујућих зрачења организована је Заједничка акција утврђивања стања на граничним прелазима везаним за контролу радиоактивности роба при увозу и извозу и спречавању илегалног

транспорта нуклеарних и других радиоактивних материјала. У склопу акције извршен је обилазак 15 граничних прелаза у Србији и утврђено је тренутно стање опреме за детекцију, нивоа обучености царинских службеника и примене законских одредби у контроли радиоактивности роба. Циљ акције је унапређење контроле на границама и унапређење опште нуклеарне и радијационе сигурности и безбедности у земљи.

5. Учешће на скуповима и састанцима

Представници групе учествовали су на следећим скуповима и састанцима:

-Састанак са представницима ИНН „Винча“ у вези несталог извора из ТЕ Костолац

-Састанак у Министарству спољних послова у вези активности управљања радиоактивним отпадом на локацији Винча финансираним кроз предприступне фондове ЕК

-Учешће на састанку радне подгрупе за израду Процене угрожености Републике Србије од елементарних непогода и других несрећа у Сектору за ванредне ситуације, 06.04.2017. године

-Учешће на састанку поводом деконтаминације бивше фабрике фосфатне киселине у власништву Еликсир-Зорка

-Састанак са представницима ИНН „Винча“ и ЈП „Нуклеарни објекти Србије“ у вези Додатног протокола уз Споразум о примени гаранција.

-Састанак поводом експертских мисија организованих у оквиру ПЛАК-2 пројекта са циљем припреме Плана инспекције и методологије анализе сигурности истраживачког нуклеарног реактора нулте снаге

-Учешће на припремном састанку у вези са вежбом ConvEx-3 (2017).

-Састанак са представницима GTRI у вези њихових активности у Србији

-Састанак са представницима ЈП „Нуклеарни објекти Србије“ у вези издавања овлашћења за обављање послова заштите од зрачења

-11. састанак Nuclear Security Guidance Committee, Беч, Аустрија, 19.-23. јун 2017.

-Састанак са Управом царина и инспекцијом за заштиту од јонизујућег зрачења на тему посете граничним прелазима и контроле начина детекције радиоактивних и нуклеарних материјала

-Учешће у експертској мисији у оквиру International Physical Protection Advisory Service (IPPAS) Међународне агенције за атомску енергију у Сиднеју, Аустралија, 30.10 – 10.11.2017. године.

-Учешће на састанку у вези процене угрожености од елементарних непогода.

-12. састанак Nuclear Security Guidance Committee, Беч, Аустрија, 27. новембар – 01.децембар 2017.

-Учешће на састанку у Министарству просвете, науке и технолошког развоја по питању санирања стања у подруму Института за технологију нуклеарних и других минералних сировина.

-Састанак са представницима царине и програма EXBS (Export Control and Related Border Security) Сједињених Америчких Држава у вези организације вежбе откривања и детекције илегалног преноса нуклеарних и радиоактивних материјала преко граничних прелаза.

-Technical Meeting for Points of Contact for Integrated Nuclear Security Support Plan (INSSP), Беч, Аустрија, 10.–13. октобар 2017.

-International Conference on Physical Protection of Nuclear Material and Nuclear Facilities, Беч, Аустрија, 13.-17. новембар 2017.

-Учешће на јесењем пленарном заседању Асоцијације нуклеарних регулаторних тела западне Европе (Western European Nuclear Regulators Association – WENRA), које је одржано, од 24. до 26. октобра 2017. године у Хагу, у Холандији.

-Учешће на консултантском састанку „Consultancy Meeting on Safety of Predisposal Radioactive Waste Management“, који је одржан у периоду од 25. до 29. септембра 2017. у Бечу, Аустрија

-Учешће на Eleventh Annual Meeting of the International Decommissioning Network (IDN) Беч, Аустрија, 5-8.12.2017. године.

6. Активности на међународним пројектима

У оквиру задатака 3.4 и 3.5 који се реализују кроз IPA2011– Further Enhancement of the Technical Capacity of Nuclear Regulatory Bodies in Albania, Bosnia and Herzegovina, the Former Yugoslav Republic of Macedonia, Montenegro and Serbia, as well as Kosovo урађене су следеће активности:

-Припремљен је нацрт Националне стратегије управљања радиоактивним отпадом. Овај нацрт урађен је на основу нацрта Политике управљања радиоактивним отпадом који је урађен у току 2016. године

-6. и 7. марта 2017. године одржан је дводневни састанак под називом „Work group meeting on subtask 3.4.2 National Strategy“, чија тема је била преглед документа под називом Национална стратегија за управљање ислуженим горивом и радиоактивним отпадом.

-8., 9. и 10. марта 2017. године одржан је тродневни састанак под називом „Technical Visit to the RA research reactor“, чија је тема била декомисија реактора РА и одређивање коначног стања зграде реактора и његове локације после декомисије.

-У периоду 29.05. – 01.06.2017. године одржана је техничка посета са циљем упознавања националног правног и институционалног оквира, националне политике и стратегије и тренутних активности које се обављају у области управљања радиоактивним отпадом у Аустрији. Током посете представници Агенције су се састали са представницима аустријског министарства надлежног за послове управљања радиоактивним отпадом и националне организације за управљање радиоактивним отпадом.

-5. и 6. јула 2017. године одржана је дводневна радионица под називом „Workshop on National Policy and Strategy For RWM in Serbia“ са циљем завршавања нацрта текстова Националне политике и стратегије управљања радиоактивним отпадом.

-У периоду 01. – 04.08.2017. године одржана је техничка посета са циљем упознавања представника Агенције и ЈП „Нуклеарни објекти Србије“ са декомисијом истраживачких реактора и техникама за управљање и сигурно складиштење озраченог графита у Немачкој. Током посете, представници Агенције и ЈП „Нуклеарни објекти Србије“ имали су прилику да се упознају са практичним начином решавања поменутих питања у истраживачком центру у Јулиху.

-21. и 22. септембра 2017. године одржан је дводневни састанак под називом „Technical Meeting on Decommissioning of the RA Research Reactor In Serbia“, чија је тема била презентовање до сада урађених активности у вези одређивања стратегије декомисије реактора РА и начина управљања озраченим графитом.

-10. и 11. октобра 2017. године одржана је дводневна радионица под називом „Workshop on decommissioning the RA research reactor“ са циљем презентовања опција за сигурну декомисију реактора РА и управљање графитом са овог реактора.

У оквиру пројекта РЛАС-II – Правна подршка преговорима (Поглавље 15) одржане су три експертске мисије и то:

-Експертска мисија са циљем припреме плана инспекције у периоду 15-19.05.2017. и 11-15.09.2017. године

-Експертска мисија са циљем припреме смерница за анализу сигурности истраживачког нуклеарног реактора нулте снаге/критичног постројења у периоду 22-26.05.2017. године.

-Експертска мисија са циљем припреме правилника о безбедности радиоактивних извора у периоду 17-21.07.2017. године

Дана 12. и 13. октобра 2017. године одржан је састанак у вези планираних активности на успостављању Постројења за прераду радиоактивног отпада у ЈП „Нуклеарни објекти Србије“. Састанак је организован са циљем да се утврде даљи кораци и временски оквир лиценцирања овог постројења као и да се види на који начин може бити утрошен новац који су као донацију обезбедиле САД. Састанку су, поред представника Агенције и ЈП „Нуклеарни објекти Србије“ присуствовали и представници МААЕ, Амбасада САД и Белгије и представници конзорицијума предвођеног белгијском фирмом Technobel која је на тендеру добила посао санације стања старих складишта радиоактивног отпада.

7. Друге активности

У току 2017 обављене су и следеће активности:

-Учешће у припреми саопштења за јавност поводом појаве повишених концентрација радиоактивног јода-131 и Ru-106 у северној и западној Европи.

-Израда документа у ком је описано тренутно стање и даље могућности за локацију бившег рудника уранијума у Габровници код Калне

-Обука студента Факултета за безбедност на пракси

-Припрема и учешће на вежби деловања у случају ванредног догађаја ConvEx-3.

-Припрема података неопходних за израду Оквира програма техничке сарадње Републике Србије са Међународном агенцијом за атомску енергију, који треба да обухвати период 2018-2023 а који су у домену Групе за нуклеарну сигурност и управљање радиоактивним отпадом.

-Превод Анекса 1 и Анекса 2 уз уговор Републике Србије и Европске Комисије о помоћи регулатоном телу и локалитету Винча у оквиру Инструмента сарадње у области нуклеарне сигурности

-Рад на изради предлога подзаконског акта о безбедности извора зрачења

-Анализа и ослобађање од регулаторне контроле радиоактивног опада по захтеву ЈП „Нуклеарни објекти Србије“ у сарадњи са Групом за мониторинг и правовремено деловање у случају акцидента

-У току 2017. обављен је и преглед следеће документације:

-Преглед месечних, тромесечних и годишњих извештаја по Лиценцама за обављање нуклеарних активности издатих ЈП „Нуклеарни објекти Србије“

-Преглед пројекта мера радијационе сигурности и безбедности и пратеће документације коју је доставио Еликсир Зорка Минерална ђубрива а у вези деконтаминације старог погона за производњу фосфорне киселине

-Преглед документације ЈП „Нуклеарни објекти Србије“ за потребе издавања овлашћења за обављање послова заштите од зрачења

-Преглед захтева за ослобађање од регулаторне контроле у сарадњи са Групом за мониторинг и правовремену најаву акцидента

-Анализа података о експлоатацији уранијума у источној Србији, трнутном статусу бивших рудника и регулаторном оквиру за њихову санацију.

-Преглед документације у вези издавања овлашћења на основу захтева које је поднело ЈП „Нуклеарни објекти Србије“ и то за послове хумане деконтаминације и послове мерења површинске контаминације.

б) Група за међународну сарадњу и вођење пројеката

У току 2017. године у Групи за међународну сарадњу и вођење пројеката рађено је на следећим групама активности:

1. Сарадња са Међународном агенцијом за атомску енергију (МААЕ):

А) Реализација и праћење националних, регионалних и међурегионалних пројеката из пројектног циклуса 2016 – 2017.

Сарадња са МААЕ се током 2017. године остваривала посредством различитих типова пројеката у оквиру Програма техничке сарадње, а Група је била задужена за реализацију, праћење и евалуацију националних (4), регионалних (22) и међурегионалних (2) пројеката из актуелног пројектног циклуса. Нови пројектни циклус МААЕ који је почео 2016. године био је настављен и окончан у 2017. години. Он је обухватио следеће националне пројекте који су се реализовали у институцијама Републике Србије:

- SRB/6/010 Improving Nuclear Medicine Capabilities in the Diagnosis of Malignant Diseases, чији је национални координатор Специјална болница за болести штитасте жлезде и болести метаболизма „Чигота“, Златибор;
- SRB/6/011 Widening Clinical Applications of PET/CT Using FDG and non-FDG Radiopharmaceuticals in the Diagnosis of Chronic Diseases, чији је национални координатор Клинички центар Србије, Београд;
- SRB/6/012 Upgrading of Calibration Service for Medical Application of Ionizing Radiation, чији је национални координатор Институт за нуклеарне науке „Винча“, Београд;
- SRB/9/004 Strengthening the capacity of chemical characterization of radioactive waste in PC Nuclear Facilities of Serbia, чији је национални координатор Јавно предузеће Нуклеарни објекти Србије.

У 22 пројекта региона Европе разнородне институције Србије узимале су учешће, и током 2016. године реализовано је укупно 114 обука/радионице/састанака. Такође, реализовано је 20 учешћа у међурегионалним пројектима од интереса (INT/9/182 Sustaining Cradle-to-Grave Control of Radioactive Sources, INT/9/183 Practical Training Course on Planning and Implementation of Nuclear Facility

Decommissioning and Remediation of Radioactively Contaminated Sites). Такође, у оквиру националних пројеката реализовано је укупно 9 учешћа.

Група је током године пратила реализацију свих пројеката из програма техничке сарадње у које је Република Србија укључена. Рађен је мониторинг активности у оквиру националних, регионалних и међурегионалних пројеката, као и других активности које се остварују са МААЕ. Евалуација 22 пројекта је обухватила и прилоге за годишње извештаје (Project Progress Assessment Reports – PPAR) које су национални координатори регионалних пројеката морали да припреме и доставе водећим координаторима ових пројеката (Lead Project Coordinator - LPC), али и МААЕ и Групи, како би се унапредила сарадња са МААЕ. Електронски PPAR извештаји рађени онлајн за све националне пројекте (платформа МААЕ под називом NUCLEUS), а такође су израђени и завршни извештаји на српском језику.

У оквиру техничке помоћи МААЕ остварена је обука кадрова из Агенције за обављање појединих регулаторних послова из области радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности.

Б) Програмирање пројеката за пројектни циклус 2018 – 2019.

Од 2016. године уведена је нова процедура предлагања националних пројеката, са нешто измењеним корацима и роковима за реализацију, и она је примењена за пројектни циклус МААЕ ТС 2018–2019, у складу са дефинисаним захтевима квалитета Програма техничке сарадње.

У 2017. години је у коначној форми израђена и одобрена пројектна документација сета националних пројеката за пројектни циклус МААЕ ТС 2018–2019. године, и учествовало се у коначном дизајнирању регионалног програма за регион Европе.

Савет гувернера МААЕ је одобрио четири национална пројекта за Републику Србију:

-SRB5003 „Strengthening national capacities for soil erosion assessment using nuclear techniques and implementation of sustainable soil management practices“. Национални координатор пројекта је Институт за нуклеарне науке „Винча“;

-SRB6013 „Improving Diagnostics and Therapy in the Treatment of Chronic Diseases in the Republic of Serbia“, са пет потпројеката који се реализују у пет институција Србије, а формални национални координатор целог пројекта је Министарство здравља Републике Србије;

-SRB9005 „Establishing a Reference Center for Radioactive Waste Treatment and Disused Radioactive Sources Conditioning for Small Facilities“. Национални координатор пројекта је Јавно предузеће Нуклеарни објекти Србије, Београд;

-SRB9006 „Upgrading National Capabilities and Infrastructure for the Systematic Approach to the Control of Public Exposure to Radon“. Национални координатор пројекта је Агенција за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије.

В) Организација скупова у Републици Србији и припрема за 61. ГК МААЕ

Представници Агенције су у периоду 18-22. септембра 2017. године у саставу делегације Републике Србије учествовали на 61. заседању Генералне конференције МААЕ, која се уобичајено крајем септембра одржава у Бечу. У трећем тромесечју године била је припремљена платформа за учешће делегације Србије и спроведене све потребне активности ради организације учешћа делегата на овом скупу.

Г) Ванпројектне активности МААЕ

Група током године прати реализацију свих учешћа на ванпројектним скуповима МААЕ у које је Република Србија укључена. То су скупови у организацији осталих департмана МААЕ, односно они изван

Департмана техничке сарадње, који обухватају разне техничке састанке, конференције, координисане истраживачке активности, разне специјализоване мисије итд

Током 2017. године представници Републике Србије узели су учешћа у 42 ванпројектна скупа и конференција у организацији МААЕ.

2. Припрема материјала за седнице Савета гувернера МААЕ

Имајући у виду да је у септембру 2017. године Република Србија постала чланица Савета гувернера МААЕ у периоду од 2 године (2017-2019), Група као део својих активности има и припрему материјала за Сталну мисију Републике Србије при ОЕБС и др. међународним организацијама у Бечу ради учешћа на седницама Савета гувернера МААЕ, које се по правилу одржавају 5 пута годишње.

Припремљен је писани материјал који се односи на спровођење Програма техничке сарадње Републике Србије у 2017. години, а као припрема за наступ наших представника на састанку Савета гувернера МААЕ у новембру месецу.

3. Реализација пројекта из вишекорисничких ИПА2011 фондова Европске комисије

Праћење реализације Хоризонталног програма у области нуклеарне сигурности и заштите од јонизујућег зрачења у оквиру ИПА компоненте I – Помоћ у транзицији и изградња институција за 2011. обухвата активности у оквиру међународног пројекта, чији је корисник Агенција, и који представља последњи ИПА пројекат на тему јачања регулаторне структуре. Пројекат ИПА2011 под називом: „Further Enhancement of the Technical Capacity of Nuclear Regulatory Bodies in Albania, Bosnia and Herzegovina, the Former Yugoslav Republic of Macedonia, Montenegro and Serbia, as well as Kosovo “ спроводи се у Агенцији, са почетком реализације 01.07.2015. године и трајањем 36 месеци. Конзроцијум који спроводи пројекат у име Европске комисије састоји се од 4 институције, односно фирме (ENCO, Slovenian Nuclear

Safety Administration, Slovenian Radiation Protection Administration, GRS - Gesellschaft für Anlagen- und Reaktorsicherheit (GRS) gGmbH).

Република Србија је у оквиру овог пројекта у 2017. години учествовала у следећих пет пројектних задатака:

- Задатак 2.1. Транспоноване ЕУ легислативе - обухвата две велике целине: израду табела усклађености преосталих ЕУ директива (за Србију су то Директиве 59/2013, 51/2013, 87/2014) и израду нацрта регулативе/легислативе (за Србију је то израда нацрта новог Закона и пратеће структуре правилника).
- Задатак 2.5. Стратешки план и менаџмент систем - обухвата прикупљање информација и анализу недостатака, као и израду нацрта следећих докумената: стратешки план, план имплементације за Агенцију, организациона шема и опис радних места/послова, опис и документа менаџмент система за Агенцију.
- Задатак 2.7. Информисање јавности – ова пројектна активност иницијално није била предвиђена за Србију. Будући да је било расположивих средстава, као и интересовања наше стране, СРПНА се прикључила реализацији овог пројектног задатка, који обухвата прикупљање информација и анализу недостатака, учешће на тродневној радионици о информисању јавности, израду нацрта документа Communication Plan for SRPNA, као и учешће на дискусионом панелу (Round Table Event) у некој од земаља истог говорног подручја.
- Задатак 3.4. Дефинисање кључних елемената за елаборат националне политике и стратегије за управљање радиоактивним отпадом - обухвата израду нацрта докумената националне политике и стратегије за управљање радиоактивним отпадом.
- Задатак 3.5. Декомисија истраживачког реактора РА - обухвата идентификацију различитих опција - стратегије за декомисију - које се односе на декомисију реактора РА у Винчи.

Реализација пројекта у 2017. години обухватила је следеће активности (поређане по пројектним задацима):

-У периоду 10-11.05.2017. године у Драчу, Албанија, организован је састанак тима ENCO и менаџера пројекта из свих земаља учесница (Mid-Term Project Status Review Meeting) у циљу праћења реализације пројекта. Све изложене презентације, било од стране експерата конзорцијума, или националне презентације учесника из партнерских земаља, садржале су следеће елементе: статус имплементације, испоручени/остварени резултати (deliverables) и преостале ставке за реализацију, обавезе партнерских земаља, као и распоред и рокови појединачних активности, досадашње искуство и корисност пројекта, као и отворена питања и будуће планирање;

-Експертима тима ENCO послат на преглед нацрт новог Закона о заштити од јонизујућих зрачења и нуклеарној сигурности (верзија на енглеском језику);

-Тренинг (On-the-Job Training) на тему успостављања Интегралног менаџмент система СРПНА одржан је у периоду 20-24.02.2017. године у Љубљани за два запослена из СРПНА;

-Израђени су и прошли преглед експерата тима ENCO следећи нацрти докумената који се односе на Интегрални менаџмент систем СРПНА: План имплементације (Implementation Plan), Стратешки план (Mission, Vision, Values, Strategic Goals and Management Policy). Нацрт документа са организационом шемом и описом радних места/послова у СРПНА (Job Descriptions) је у завршној фази израде, а нацрт документа који садржи опис менаџмент система СРПНА (Management System Manual) планира се за сам почетак 2018;

-У периоду 02-05.10.2017. године у Подгорици, Црна Гора одржана је Радионица о информисању јавности;

-Дводневни састанак под називом Work Group meeting on Subtask 3.4.2 National Strategy, одржан је 06-07.03.2017. године ради

прегледа документа под називом Национална стратегија за управљање ислуженим горивом и радиоактивним отпадом;

-Тродневни састанак под називом Technical Visit to the RA research reactor одржан је у периоду 08-10.03.2017. године са темом декомисије реактора РА и одређивања коначног стања зграде реактора и његове локације после декомисије;

-Одржана је техничка посета Аустрији у периоду 29.05-01.06.2017. године, са циљем упознавања националног правног и институционалног оквира, националне политике и стратегије и тренутних активности које се обављају у области управљања радиоактивним отпадом у овој земљи, у оквиру које су организоване посете Министарству пољопривреде, шумарства животне средине и водопривреде Аустрије и Сајберсдорфу;

-Одржана је завршна радионица по Задатку 3.4. под називом Workshop on National Policy and Strategy For RWM in Serbia у Београду, од 05-06.07.2017. године, са циљем завршавања нацрта текстова Националне политике и стратегије управљања радиоактивним отпадом;

-За троје експерата из Србије (представници СРПНА и ЈП Нуклеарни објекти Србије), организована је стручна посета са темом декомисије истраживачких реактора и техника за управљање и сигурно складиштење озраченог графита у Немачкој од 01-04.08.2017. године на реактору АВР у Истраживачком центру Јулих (AVR reactor, Research Centre Jülich);

-У периоду 21-22.09.2017. године одржан је дводневни састанак под називом Technical Meeting on Decommissioning of the RA Research Reactor In Serbia, са темом приказа до сада урађених активности у вези одређивања стратегије декомисије реактора РА и начина управљања озраченим графитом;

-Одржана је завршна радионица по Задатку 3.5. у Београду у периоду од 10-11.10. 2017. године, под називом Workshop on Decommissioning the RA Research Reactor, са циљем презентовања

опција за сигурну декомисију реактора РА и управљања графитом са овог реактора, којој су присуствовали сви учесници пројектног задатка, руководство ЈП Нуклеарни објекти Србије и СРПНА.

4. Информисање јавности

Да би се омогућила боља сарадња са јавношћу, транспарентност информација и потпунији увид у активности и рад Агенције, током 2017. године спровођено је редовно ажурирање сајта Агенције у свим целинама.

Такође, у 2017. години објављено је у штампаним медијима 70 чланака о Агенцији, у оквиру web-monitoringa забележена је 151 објава о Агенцији, на телевизији је емитовано 49 снимљених прилога о Агенцији, а представници Агенције су имали 9 гостовања на телевизијским каналима.

На захтев заинтересованих лица, пружено је пет информација, у складу са Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС“, бр. 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10).

в) Активности на пословима ЕУ интеграција и сарадња са министарством за европске интеграције (МЕИ)

У оквиру активности везано за послове европских интеграција Републике Србије у ЕУ, Агенција је, током 2017. године, учествовала у раду три преговарачке групе: Преговарачке групе за енергетику-15, Преговарачке групе Заштита потрошача и заштита здравља-28 и Преговарачке групе наука и истраживање-25.

У октобру 2017. године Агенција је у сарадњи са Министарством заштите животне средине и Министарством просвете, науке и технолошког развоја израдила прилог за трећу ревизију Националног програма за усвајање правних тековина Европске уније (НПАА)

поглавље 3.15.3. Нуклеарна сигурност и заштита од зрачења за период 2018-2021. године.

Током 2017. године Агенција је радила на припреми и учествовала на састанку Пододбора за транспорт, регионални развој, енергетику, заштиту животне средине и климатске промене Одбора за спровођење ССП, одржаног 7-8. марта 2017. године у Београду, у оквиру Преговарачке групе за енергетику-15, део 3.6. Нуклеарна сигурност и заштита од зрачења (учешће на састанку, припрема прилога на српском и енглеском језику, припрема одговора достављених од стране ЕК).

У октобру 2017. године припремљен је Прилог за први део Годишњег извештаја о напретку за 2017. годину.

У децембру 2017. године започета је припрема Прилога за други део Годишњег извештаја о напретку за период 30. октобар 2017 – 25. јануар 2018. године .

У оквиру редовних активности везано за сарадњу Агенције (у оквиру ПГ 15) и Министарства за европске интеграције (МЕИ), Агенција је током 2017. године достављала месечне информације о напретку на пољу европских интеграција.

У јануару 2017. године припремљени су инструменти усклађености за “Предлог Уредбе о утврђивању Плана за деловање у случају акцидента” са Директивом Савета 2013/59/Еуратом.

У јуну 2017. године су припремљени одговори на питања из Упитника за учешће Агенције на радионици Европске комисије у вези са транспозицијом Директиве Савета 2013/59/Еуратом, одржаној у периоду 27-28. јуна 2017. године у Бриселу.

У оквиру активности Агенције везаних за Сектор за координацију превођења, Министарства за европске интеграције, у јуну 2017. године су номиновани приоритети за превођење правних тековина ЕУ. Потврђени су термини из термилошке базе ЕВРОНИМ која садржи стручне термине из области нуклеарне сигурности и заштите од зрачења. Такође, Агенција је учествовала у раду Радне групе за стручну

редактуру превода правних тековина ЕУ. У 2017. години је урађена стручна редактура Директиве Савета 2014/87/Еуратом од 8. јула 2014. године о измени Директиве 2009/71/Евроатом о успостављању оквира Заједнице за нуклеарну сигурност нуклеарних објеката

У оквиру друге фазе пројекта Саветодавног центра за европска и правна питања ПЛАК II – Правна подршка преговорима, током 2017. године су припремљени предлози пројеката (ТоR) у складу са приоритетима хармонизације домаћег законодавства са правним тековинама ЕУ који ће се реализовати током 2017. године. У 2017. години су реализовани следећи пројекти:

1. Припрема Упутства за лиценцирање радијационих делатности у индустријској радиографији уз примену градираног приступа у складу са Директивом Савета 2013/59/Еуратом, 9-13. јануар 2017. године
2. Припрема Упутства за процену сигурности за нуклеарни реактор нулте снаге у складу са Директивом Савета 2009/71/Еуратом и Директивом Савета 2014/87/Еуратом, 22-26. мај 2017. године
3. Припрема Плана инспекције нуклеарних објеката осим за нуклеарне електране у складу са Директивом Савета 2009/71/Еуратом и Директивом Савета 2014/87/Еуратом, 15-19. мај и 11-15. септембар 2017. године
4. Припрема Правилника о безбедности радиоактивних извора у складу са Директивом Савета 2013/59/Еуратом, 17-21. јул 2017. године
5. Припрема Програма инспекције за радијационе делатности и објекте у складу са Директивом Савета 2013/59/Еуратом, 18-22. септембар 2017. године
6. Израда Методологије за успостављање ограничења доза и Упутства за управљање високоактивним затвореним изворима зрачења у складу са захтевима Директиве Савета 2013/59/Еуратом, 16-27. октобар 2017. године.

У оквиру ТАИЕХ (Technical Assistance and Information Exchange Instrument) - Instrument за техничку помоћ и размену информација у периоду 3-7. јула 2017. године имплементиран је пројекат:

1. Процене доза за појединце из становништва у складу са захтевима члана 66. Директиве Савета 2013/59/Еуратом

У оквиру радионица које организује Европска комисија (започетих у 2015. години) у циљу праћења степена транспозиције и имплементације Директиве Савета 2013/59/Еуратом од 5. децембра 2013. године којом се утврђују основни сигурносни стандарди за заштиту од опасности које потичу од излагања јонизујућем зрачењу, и о стављању ван снаге Директива 89/618/Евроатом, 90/641/Евроатом, 96/29/Евроатом, 97/43/Евроатом и 2003/122/Евроатом, у 2017. години је одржана радионица на којој су учествовали представници Агенције, са темом „Унапређење радијационе заштите у ЕУ“ (Enhancing Radiation Protection in the European Union) – завршни састанак који се односио на статус транспозиције и имплементације одредби Директиве 2013/59, Брисел, 27-28 јун 2017. године, које имају за циљ преглед тренутног стања у погледу степена транспозиције и имплементације као и дискусију свих изазова у вези транспозиције и имплементације делова Директиве 2013/59.

У 2017. настављена је имплементација међународног пројекта, ИПА2011 под називом: „Further Enhancement of the Technical Capacity of Nuclear Regulatory Bodies in Albania, Bosnia and Herzegovina, the Former Yugoslav Republic of Macedonia, Montenegro and Serbia, as well as Kosovo “

У 2017. години, настављен је рад на документу „Стратешки циљеви Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије“ у оквиру пројектног задатка 2.5. Стратешки план и систем управљања, ИПА2011.

Такође, извршена је презентација резултата пројектне активности Inspection plan for radiation practices (medicine, industry, research,...) у складу са захтевима Директиве Савета 2013/59/Еуратом, инспекторима

за заштиту од јонизујућих зрачења Министарства заштите животне средине, 12.10.2017. године.

г) Учесће на обукама и радионицама

Запослени у сектору су учествовали на укупно 21 обуци и радионици и то:

Назив скупа	Место одржавања	Период	Учесник
-------------	-----------------	--------	---------

INT9183 Inter-Regional Workshop on Model Regulations for Decommissioning	Беч, Аустрија	16-20.01.2017	
--	---------------	---------------	--

RER9143 - Workshop on Regulatory Requirements to Ensure Safe Management of Radioactive Waste (Predisposal and Disposal) for Operators and Regulators	Беч, Аустрија	13-17.02.2017	
--	---------------	---------------	--

IPA2011- On-the-Job Training related to the establishment and development of the management system	Беч, Аустрија	20-24.02.2017	
--	---------------	---------------	--

Workshop on the Integrated Review Service for Radioactive Waste and Spent Fuel Management, Decommissioning and Remediation (ARTEMIS)	Беч, Аустрија	10-13.04.2017	
--	---------------	---------------	--

RER9143 - Regional Workshop on Management of Institutional Radioactive Waste, Legnaro, Italy, 2 - 4 May 2017	Лењаро, Падова, Италија	02.-04.05.2017.	
--	-------------------------	-----------------	--

Sentinel 2017 – Best Practices for National Nuclear Security Exercise Programs	Софија, Бугарска	17-19.05.2017.	
--	------------------	----------------	--

IPA2011 Task 3.4 Scientific Visit to Austria	Беч, Аустрија	29.05.–01.06.2017.	
--	---------------	--------------------	--

INT9182 - Interregional workshop on regulatory review of safety case for post-closure Safety of Disused Sealed Radioactive Sources Disposal	Буенос Аирес, Аргентина	12-16.06.2017.	
---	-------------------------	----------------	--

Workshop to Share Experience in Radioactive Waste Classification under the EuCAS Network	Софија, Бугарска	12-14.06.2017	
--	------------------	---------------	--

Nuclear security detection architecture awareness - Threat Assessment and the Risk Informed Approach to Nuclear Security Даниловград, Црна Гора 26-30.06.2017.

RER9141 – Workshop on Drafting School for Regulations – Radiation Safety Stream Беч, Аустрија 10-21.07.2017.

IPA2011 Task 3.5 Scientific Visit to Germany Келн, Немачка 01.-04.08.2017.

RER9143 - Workshop on Development of the Safety Case and Safety Assessment of Predisposal Management Activities and Facilities Беч, Аустрија 07.-11.08.2017.

International Training Course on Nuclear Material Accounting and Control for Nuclear Security at Facilities Беч, Аустрија 21.-25.08.2017.

RER9143 - Workshop on Responsible and Safe Management of Radioactive Waste and Spent Fuel Беч, Аустрија 25-29.09.2017.

RER9141 - Regional Training Course on Management Systems Сарајево, Босна и Херцеговина 25 – 29. 09.2017

IAEA Regional Workshop on Nuclear Law for European Member States Беч, Аустрија 6-10. 11.2017.

Workshop on planning for Remediation of Legacy Sites under the International Working Forum on Regulatory Supervision of Legacy Sites Бесин син Гартем, Лимож, Француска 16.-20.10.2017.

Regional Workshop on Human Resource Development Подгорица, Црна Гора 30.10.-03.11.2017.

International Training Course on the Implementation of Nuclear Security Series No. 13 Recommendations on Physical Protection of Nuclear Material and Nuclear Facilities (INFCIRC/225/Revision 5) Чакри, Пакистан 11.-15.12.2017.

„Писање прилога за ЕУ-усклађивање форме и садржаја“ - Министарство за европске интеграције Београд, Србија. 20.12.2017.

Број: 021-01-3/2018-04
Београд, 30. јануар 2018. године.

ПРЕДСЕДНИК УПРАВНОГ ОДБОРА

Маја Гојковић, дипл. правник

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ АКТА

Правни основ за доношење Годишњег извештаја о раду за 2017. годину Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије, је члан 46. став 1. Закона о јавним агенцијама („Службени гласник РС”, бр. 18/05 и 81/05) и тачка 8. став 5. подтачка б) Одлуке о оснивању Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије („Службени гласник РС”, бр.76/09 и 113/13), којом је прописано да Управни одбор усваја годишњи извештај о раду Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије (у даљем тексту: Агенција), а на тај извештај сагласност даје Влада сходно тачки 8. став 6. Одлуке о оснивању Агенције.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ

Основни разлог за доношење овог акта јесте обавеза Управног одбора Агенције да усвоји и достави годишњи извештај о раду за протеклу годину најкасније до 1. марта текуће године, на који сагласност даје оснивач. Управни одбор Агенције је сходно својим овлашћењима, на седници одржаној 30. јануара 2018. године, усвојио Годишњи извештај о раду Агенције за 2017. годину, који се доставља Влади на давање сагласности.

III. СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ

За спровођење овог акта нису потребна додатна средства из буџета Републике Србије.

